

Jakie zachowania są przemocą w rodzinie?

Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc w rodzinie** należy rozumieć jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 (członków rodziny; przez określenie członek rodziny należy rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** jest to wszelkiego rodzaju bezpośrednie działanie z użyciem siły, którego rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni, itp.

Objawy przemocy fizycznej:

siniaki, ślady po uderzeniach w różnych miejscach ciała, rany twarzy i głowy w różnych stanach gojenia się, ślady po oparzeniach, powtarzająca się opuchlizna, a także złamania, zwichnięcia, lęk przed rozebraniem się, lęk przed dotykiem drugiej osoby, strój nieadekwatny do pory roku oraz pogody, nadmierna apatia lub agresja, noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca

- **Przemoc psychiczna** jest to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby np.: wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstyżenie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie.

Objawy przemocy psychicznej:

zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego), psychosomatyczne (ból jelitowo – żołądkowe, ból i zawroty głowy), moczenie i zanieczyszczanie się (zazwyczaj u dzieci), ból mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu, brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie, depresja, fobie, lęki, zachowanie destrukcyjne, kłopoty z kontrolą

emocji, poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych, problemy w pracy lub szkole, zachowania agresywne w stosunku do innych osób, tendencja do uzależniania się od innych.

- **Przemoc seksualna** jest to wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy np. nieakceptowane pieszczoty, praktyki seksualne, seks z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia, krytykowanie zachowań seksualnych.

Objawy przemocy seksualnej (uwzględniające przemoc seksualną w stosunku do dzieci):

– *Objawy somatyczne – najczęściej mają charakter pośredni tj.:*

cięża, choroby weneryczne, wirus HIV, infekcje dróg moczowo-płciowych, urazy pochwy, odbytu, przerwanie błony dziewiczej, krwawienie z narządów rodnych, ból przy oddawaniu moczu czy kału, krwawe stolce, infekcje jamy ustnej

– *Objawy psychologiczne i behawioralne:*

nadmierna erotyzacja dziecka: prowokacyjne i uwodzicielskie zachowania seksualne, erotyczne rysunki lub zabawy, agresja seksualna wobec rówieśników, wczesna lub nasilona masturbacja dziecięca, nieadekwatna do fazy rozwoju psychoseksualnego, nieadekwatny do poziomu rozwoju dziecka język dotyczący sfery seksualnej, obniżony nastrój, lęk, niepokój (dziecko może bać się iść do szkoły, boi się kontaktów z ludźmi, boi się spać samo itd.), poczucie winy, niska samoocena, myśli samobójcze, koszmary, lęki nocne, nadpobudliwość psychoruchowa, trudności w koncentracji uwagi, wtórne moczenie nocne, zachowania regresywne (np. powrót do ssania palca czy smoczka), alkoholu, narkotyzowanie się, prostytutcja, zaburzenia łaknienia, problemy szkolne, złe relacje z rówieśnikami, dolegliwości psychosomatyczne: bóle brzucha, głowy, nudności, wymioty.

- **Przemoc ekonomiczna** jest to działanie mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania, pożyczek wbrew woli współmałżonka.

Objawy przemocy ekonomicznej:

brak możliwości zaspokojenia własnych podstawowych potrzeb

- **Zaniedbanie** – niezaspokajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych dziecka, odrzucenie emocjonalne, brak zainteresowania jego rozwojem, stanem zdrowia, higieną, właściwym odżywianiem i ubieraniem. Może dotyczyć osób starszych i niepełnosprawnych.

Objawy zaniedbania:

częsta absencja w szkole lub przedszkolu, wagarowanie, brak przyborów szkolnych, ubiór nieadekwatny do pory roku, niedożywienie, zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna odzież, skóra, przewlekłe nie leczone choroby, nie zażywanie niezbędnych leków, brak szczepień, koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny), pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych (zwłaszcza młodsze dzieci), apatia, bierność.

Polskie prawo o przemocy w rodzinie.

Do czynów popełnianych w rodzinie podlegającym ustawowo sankcjom karnym zalicza się:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą (art. 207 § k.k.),
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 156 k.k.)
- naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia (art. 157 k.k.)
- pozostawianie osoby, względem której jest się obowiązany do opieki, w sytuacjach zagrażających bezpośrednio jej życiu lub zdrowiu (art. 160 § 2 k.k.),
- groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych (art. 190 k.k.),
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia (art. 191 k.k.),
- gwałt (art. 197 k.k.),
- nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności (art. 199 k.k.),
- obcowanie płciowe z małoletnim poniżej 15 lat (art. 200 k.k.),
- rozpijanie małoletniego (art. 208 k.k.),
- uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego (art. 209 § 1 k.k.),
- porzucanie małoletniego lub osoby nieporadnej (art. 210 k.k.),
- uprowadzanie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli osoby powołanej do opieki (art. 211 k.k.),
- naruszanie nietykalności cielesnej (art. 217 k.k.),
- kradzież na rzecz osoby najbliższej (art. 278 i 279 k.k.),

- niszczenie mienia (art. 288 k.k.).